

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ**

**ΕΝΙΑΙΑ ΓΡΑΠΤΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ 2021-22
Β΄ ΤΑΞΗΣ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΕΜΠΤΗ 27 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2022
ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ (Α΄ ΣΕΙΡΑ)**

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ: Β024

**ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΕΣ ΛΥΣΕΙΣ
ΟΔΗΓΟΣ ΔΙΟΡΘΩΣΗΣ
ΕΝΝΕΑ (9) ΣΕΛΙΔΕΣ**

ΕΡΩΤΗΣΗ Α

1. Να γράψετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας **τον αριθμό της ερώτησης** και δίπλα το **γράμμα** που δηλώνει την ορθή απάντηση (π.χ. **ι. – α** ή **ι. – β** κ.λπ).

Υπάρχει **μόνο μία** ορθή απάντηση.

i. Το βασικό οικονομικό πρόβλημα:

- α) Είναι προσωρινό και πρόκειται να λυθεί πολύ σύντομα
- β) Αφορά μόνο τις λιγότερο αναπτυγμένες χώρες και όχι τις πλούσιες χώρες του κόσμου
- γ) Απασχολεί μόνο τα νοικοκυριά και όχι τις επιχειρήσεις
- δ) Είναι μόνιμο και απασχολεί κάθε κοινωνία.**

ii. Χαρακτηριστικό της Μικτής Οικονομίας είναι:

- α) Ο κεντρικός προγραμματισμός
- β) Η κληρονομική διαδοχή
- γ) Η κυριαρχία του κράτους
- δ) Η οικονομική ελευθερία και κρατική παρέμβαση.**

iii. Το κόστος ευκαιρίας ενός φοιτητή είναι:

- α) Τα χρήματα που θα κερδίζει μετά την αποφοίτηση του
- β) Τα χρήματα που δαπανά κατά την διάρκεια των σπουδών του
- γ) Η καλύτερη εναλλακτική επιλογή που εγκαταλείπει για να σπουδάσει**
- δ) Ο χρόνος που διαθέτει για τις σπουδές του.

iv. Σύμφωνα με την πραγματική ροή:

- α) **Οι επιχειρήσεις παράγουν και προσφέρουν αγαθά και υπηρεσίες**
- β) Οι επιχειρήσεις αγοράζουν αγαθά και υπηρεσίες
- γ) Οι επιχειρήσεις αμείβουν τους παραγωγικούς συντελεστές
- δ) Οι επιχειρήσεις προσφέρουν παραγωγικούς συντελεστές.

v. Όταν αυξάνεται το γενικό επίπεδο των τιμών:

- α) **Το πραγματικό εισόδημα μειώνεται**
- β) Το πραγματικό εισόδημα αυξάνεται
- γ) Το ονομαστικό εισόδημα μειώνεται
- δ) Το πραγματικό και το ονομαστικό εισόδημα αυξάνονται.

I) δ - Ενότητα 1.1, Τίτλος ενότητας: Το Οικονομικό Πρόβλημα σελ. 6

II) δ - Ενότητα 1.3, Τίτλος ενότητας: Οικονομικά Συστήματα (Economic Systems), σελ. 14

III) γ - Ενότητα 3.7, Τίτλος ενότητας: Έννοια του Κόστους Ευκαιρίας σελ. 69

IV) α - Ενότητα 1.6, Τίτλος ενότητας: Οικονομικό Κύκλωμα (Circular Flow) σελ. 21-22

V) α - Ενότητα 6.4, Τίτλος ενότητας: Συνέπειες του Πληθωρισμού σελ. 184

(5x2μ=10 Μονάδες)

2. Να εξηγήσετε την έννοια «αγοραστική αξία» του χρήματος και να αναφέρετε από τι εξαρτάται;

Αγοραστική αξία του χρήματος είναι η ποσότητα των αγαθών και υπηρεσιών που μπορεί να αγοράσει ένα χρηματικό ποσό σε μια δεδομένη στιγμή.

Εξαρτάται από τις τιμές των αγαθών και υπηρεσιών.

Κεφ6: Ενότητα 5, Αγοραστική Αξία του χρήματος σελ.168

(5x1μ=5 Μονάδες)

3. Να αντιγράψετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας, τον πιο κάτω πίνακα και να κατατάξετε τα ακόλουθα, στις τέσσερις (4) στήλες ανάλογα με τον συντελεστή παραγωγής στον οποίο ανήκουν:

κινητό τηλέφωνο, θάλασσα, ηλεκτρονικός υπολογιστής, ιδιοκτήτης υπεραγοράς, γεωργός, εφοπλιστής, εκπαιδευτικός, δάση, δικηγόρος, κλιματιστικό.

Εργασία	Γη	Κεφάλαιο	Επιχειρηματικότητα
Γεωργός	Θάλασσα	Κινητό	Ιδιοκτήτης
Εκπαιδευτικός	Δάση	Ηλεκτρονικός Υπολογιστής	Υπεραγοράς Εφοπλιστής
Δικηγόρος		Κλιματιστικό	

Ενότητα 3.4, Τίτλος ενότητας: Συντελεστές Παραγωγής σελ. 57-60 (10x0,5μ=5 Μονάδες)

4. Το κράτος παρεμβαίνει μεταξύ των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών.

- Επιβάλλει φόρους και απορροφά εισόδημα από τα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις
- Προβαίνει σε δαπάνες με σκοπό την παροχή επιδομάτων, επιδοτήσεων, δημόσιων αγαθών κ.λπ.

Ενότητα 1.6, Τίτλος ενότητας: Εισαγωγικές έννοιες σελ. 22

(2x2,5μ=5 Μονάδες)
(Σύνολο μονάδων 25)

ΕΡΩΤΗΣΗ Β

1. Να αντιγράψετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας τον πιο κάτω πίνακα και να κατατάξετε τα ακόλουθα στοιχεία στις τρεις (3) στήλες, ανάλογα με τον τομέα παραγωγής στον οποίο ανήκουν:

γεωργία, τράπεζες, κατασκευή δρόμων, μελισσοκομία, βιοτεχνία, μεταφορές, παραγωγή ηλιακής ενέργειας, νομικές υπηρεσίες, αμπελουργία, αισθητική.

Πρωτογενής τομέας	Δευτερογενής τομέας	Τριτογενής τομέας
Γεωργία	Κατασκευή Δρόμων	Τράπεζες
Μελισσοκομία	Βιοτεχνία	Μεταφορές
Αμπελουργία	Παραγωγή Ηλιακής Ενέργειας	Νομικές Υπηρεσίες
		Αισθητική

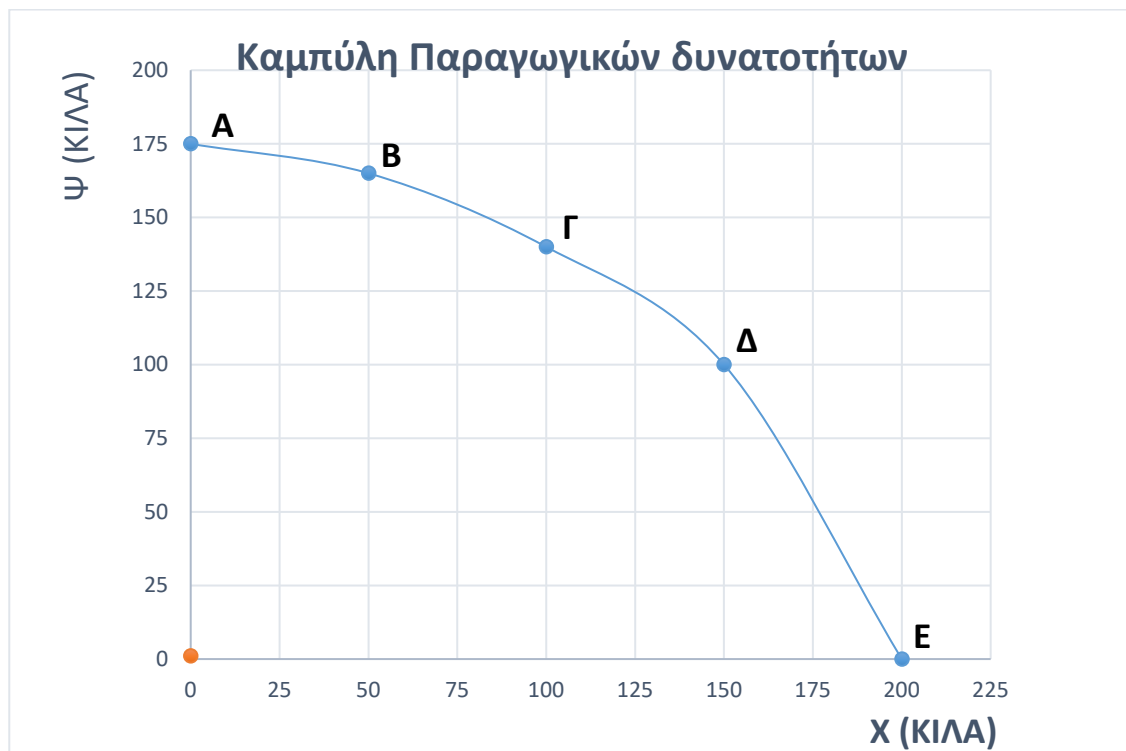
Ενότητα 3.2, Τίτλος ενότητας: Κλάδοι και Τομείς της Παραγωγής σελ. 53-54

(10x1μ=10 Μονάδες)

2. Μια οικονομία παράγει μόνο δύο αγαθά, το Χ και το Ψ. Χρησιμοποιεί αποδοτικά όλους τους συντελεστές παραγωγής με την υπάρχουσα τεχνολογία. Οι μέγιστοι συνδυασμοί ποσοτήτων του Χ και Ψ που μπορούν να παραχθούν δίνονται στον πιο κάτω πίνακα.

Συνδυασμοί Παραγωγής	Αγαθό Χ (Κιλά)	Αγαθό Ψ (Κιλά)
A	0	175
B	50	165
Γ	100	140
Δ	150	100
E	200	0

Να κατασκευάσετε την Καμπύλη Παραγωγικών Δυνατοτήτων.

Ονομασία αξόνων:

(2 x 0,5μ=1 Μονάδα)

Διαχωρισμός (διαστήματα) αξόνων:

(2 x 0,5μ=1 Μονάδα)

Διαγραμματική απεικόνιση καμπύλης Σημεία A-E:

(5 x 1μ=5 Μονάδες)

(Σύνολο μονάδων=7)

- α) Να χαρακτηρίσετε τους πιο κάτω συνδυασμούς ανάλογα με τα δεδομένα της πιο πάνω οικονομίας. Συνδυασμός Κ (Χ=75 Ψ=100), Συνδυασμός Λ (Χ=210 Ψ=220).

Κ: Εφικτός

Λ: Ανέφικτός

(2x2μ=4 Μονάδες)

- β) Για να παραχθούν τα 50 πρώτα κιλά του αγαθού Χ, πόσα κιλά του αγαθού Ψ πρέπει να θυσιαστούν.

Κόστος Ευκαιρίας Χ (συνολικά) = Θυσία Ψ

Κόστος Ευκαιρίας Χ (συνολικά) = (175 – 165) = 10 μονάδες Ψ

(2x1μ=2 Μονάδες)

- γ) Το κόστος ευκαιρίας του Ψ στο συνδυασμό Β είναι 2. Να εξηγήσετε τι υποδηλώνει το αποτέλεσμα αυτό.

Για την παραγωγή ενός επιπλέον κιλού από το αγαθό Ψ θα πρέπει να θυσιαστούν 2 κιλά από το αγαθό Χ

(4x0,5μ=2 Μονάδες)

Ενότητα 3.6, Τίτλος ενότητας: Παραγωγικές Δυνατότητες της Οικονομίας σελ. 64-68

Ενότητα 3.7, Τίτλος ενότητας: Έννοια του Κόστους Ευκαιρίας σελ. 69-72

(Σύνολο μονάδων 25)

ΕΡΩΤΗΣΗ Γ

1. α) Ποιο δείκτη χρησιμοποιούμε συνήθως για να συγκρίνουμε το βιοτικό επίπεδο μεταξύ δύο χωρών; Πώς υπολογίζεται; (να γράψετε τον απαραίτητο τύπο).

Το Κατά Κεφαλήν Εισόδημα * θεωρείται ο κυριότερος δείκτης του βιοτικού επιπέδου.

$$\text{Κατά Κεφαλήν Εισόδημα} = \frac{\text{Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν}}{\text{Πληθυσμός της χώρας}}$$

(2x1μ=2 Μονάδες)

- β) Να εξηγήσετε τι πρέπει να ισχύει για να είναι ο πιο πάνω δείκτης αντιπροσωπευτικός και αξιόπιστο κριτήριο για το βιοτικό επίπεδο.

Για να μπορεί το κατά κεφαλή εισόδημα να είναι αντιπροσωπευτικό και επομένως αξιόπιστο κριτήριο για το βιοτικό επίπεδο, θα πρέπει η πλειοψηφία του πληθυσμού να παίρνει εισόδημα κοντά στο κατά κεφαλή εισόδημα, δηλαδή να γίνεται ίση κατανομή του εισοδήματος. Όσο πιο ίση είναι η κατανομή του εισοδήματος, τόσο πιο ψηλό είναι το βιοτικό επίπεδο.

Ενότητα 2.3, Τίτλος ενότητας: Βιοτικό Επίπεδο σελ. 33

(2x1,5μ=3 Μονάδες)

2. Δίνεται ο πιο κάτω πίνακας:

Ποσότητα αγαθού Ψ	Συνολική Χρησιμότητα	Οριακή Χρησιμότητα
0	0	--
1	5 (0+5)	5
2	9	4 (9-5)
3	12 (9+3)	3
4	14	2 (14-12)
5	15(14+1)	1
6	15	0
7	13	-2(13-15)

Ζητείται:

- α) Να **αντιγράψετε** και να συμπληρώσετε τον πιο πάνω πίνακα στο τετράδιο απαντήσεων σας. Να **γράψετε τον τύπο που θα χρησιμοποιήσετε** και να **δείξετε τους υπολογισμούς** σας.

$$\text{Οριακή Χρησιμότητα} = \frac{\text{Μεταβολή Συνολικής Χρησιμότητας}}{\text{Μεταβολή Ποσότητας του Αγαθού}} \quad \text{ή} \quad MU = \frac{DTU}{DQ}$$

Π.χ. Οριακή χρησιμότητα στην 1^η μονάδα:

$$\text{Οριακή Χρησιμότητα:} \quad MU = \frac{DTU}{DQ} \quad MU = \frac{5-0}{1-0} \quad MU = \frac{5}{1} = 5$$

(7x1μ πίνακας + 1x1μ τύπος=8 Μονάδες)

- β) Να αναφέρετε πόσες μονάδες θα αγοράσει ο καταναλωτής από το αγαθό Ψ αν το εισόδημα του είναι απεριόριστο. Εξηγήστε.

Θα αγοράσει 6 μονάδες.

Στη ποσότητα αυτή μεγιστοποιεί τη συνολική του χρησιμότητα

ή η ποσότητα αυτή είναι το σημείο κορεσμού, δηλαδή η ανάγκη του καταναλωτή ικανοποιείται πλήρως

ή γιατί στην ποσότητα αυτή, η οριακή χρησιμότητα μηδενίζεται

ή γιατί μετά την ποσότητα αυτή, η οριακή χρησιμότητα γίνεται αρνητική

ή γιατί μετά την ποσότητα αυτή, ο καταναλωτής αρχίζει να νιώθει δυσaréσκεια.

(2x1μ=2 Μονάδες)

Ενότητα 4.3, Τίτλος ενότητας: Χρησιμότητα σελ. 90-94

3. Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των πιο κάτω προτάσεων ως **Ορθό ή Λάθος**.

Να σημειώσετε το κάθε γράμμα με τον αντίστοιχο χαρακτηρισμό.

(π.χ. α. – **Ορθό** ή α. - **Λάθος**).

α.	Η περιορισμένη διαθεσιμότητα ορισμένων πηγών ενέργειας ενισχύει το οικονομικό πρόβλημα.
β.	Ο ελεύθερος χρόνος δεν είναι δείκτης που περιγράφει το βιοτικό επίπεδο μιας χώρας.
γ.	Σε περιόδους έντονου πληθωρισμού αυξάνεται η αποταμίευση και ενθαρρύνονται οι επενδύσεις.
δ.	Μια από τις ιδιότητες του χρήματος είναι ότι πρέπει να είναι αποδεκτό από όλα τα μέλη της κοινωνίας.
ε.	Όταν έχουμε το φαινόμενο της Οικονομικής Οπισθοδρόμησης η καμπύλη παραγωγικών δυνατοτήτων μετατοπίζεται προς τα αριστερά.

α) **Ορθό** - Ενότητα 1.1, Τίτλος ενότητας: Το Οικονομικό Πρόβλημα σελ. 7

β) **Λάθος** - Ενότητα 2.3, Τίτλος ενότητας: Βιοτικό Επίπεδο, σελ. 34

γ) **Λάθος**- Ενότητα 6.4, Τίτλος ενότητας: Συνέπειες του Πληθωρισμού σελ. 185-186

δ) **Ορθό** - Ενότητα 6.3, Τίτλος ενότητας: Ιδιότητες του Χρήματος σελ. 166

ε) **Ορθό** - Ενότητα 3.6, Τίτλος ενότητας: Παραγωγικές Δυνατότητες της Οικονομίας σελ. 68

(5x2μ=10 Μονάδες)

(Σύνολο μονάδων 25)

ΕΡΩΤΗΣΗ Δ

1. Με βάση τα πιο κάτω στοιχεία:

Μήνας	Αριθμός Εργατών	Μονάδες Προϊόντος
Ιανουάριος	30	720
Φεβρουάριος	24	672

α) Να υπολογίσετε την παραγωγικότητα ανά ώρα εργασίας λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε εργάτης εργάζεται **8 ώρες την ημέρα**. (Να γράψετε τον τύπο και να δείξετε τους υπολογισμούς σας).

$$\text{Παραγωγικότητα ανά ώρα εργασίας} = \frac{\text{Ποσότητα Παραγωγής}}{\text{Ώρες εργασίας} \times \text{Αριθμός εργατών}}$$

$$\text{Ιανουάριος : Παραγωγικότητα Εργασίας} = \frac{720}{30 \times 8} = (720/240) = \underline{\underline{3 \text{ μονάδες ανά ώρα εργασίας}}}$$

$$\text{Φεβρουάριος : Παραγωγικότητα Εργασίας} = \frac{672}{24 \times 8} = (672/192) = \underline{\underline{3,5 \text{ μονάδες ανά ώρα εργασίας}}}$$

(6x0,5μ = 3 Μονάδες)

β) Να **εξηγήσετε** ποιος από τους δύο μήνες ήταν ο πιο παραγωγικός.
Ο Φεβρουάριος γιατί παράγονται περισσότερα προϊόντα ανά ώρα εργασίας
ή γιατί έχει την μεγαλύτερη παραγωγικότητα 3,5>3

(1x2=2 Μονάδες)

Ενότητα 3.5, Τίτλος ενότητας: Έννοια της Παραγωγικότητας σελ. 62

2. Δίνεται ο ακόλουθος πίνακας μιας υποθετικής οικονομίας:

Έτος	Κόστος καλαθιού €	Δείκτης τιμών (ΔΤΚ) Μονάδες	Ρυθμός Πληθωρισμού %
2018 (έτος βάσης)	10.000	100	-
2019	10.300	103	3
2020	10.500	105	1.94
2021	10.900	109	3.81

Ζητείται:

α) Να αντιγράψετε στο τετράδιο των απαντήσεών σας και να συμπληρώσετε τον πιο πάνω πίνακα. Να χρησιμοποιήσετε μέχρι δύο δεκαδικά ψηφία.
(Να δείξετε τους υπολογισμούς σας).

$$\text{Δείκτης Τιμών Καταναλωτή} = \frac{\text{Κόστος καλαθιού ενός έτους}}{\text{Κόστος καλαθιού του έτους βάσης}} \times 100$$

$$\text{Ρυθμός πληθωρισμού} = \frac{\text{ΔΤΚ τρέχοντος έτους} - \text{ΔΤΚ προηγούμενου έτους}}{\text{ΔΤΚ προηγούμενου έτους}} \times 100$$

2018: Έτος βάσης ΔΤΚ = 100 μονάδες

2018: Ρυθμός Πληθωρισμού = -

2019: Δείκτης τιμών καταναλωτή = $\frac{10.300}{10.000} \times 100 = 103$ μονάδες

2021: Δείκτης τιμών καταναλωτή = $\frac{10.900}{10.000} \times 100 = 109$ μονάδες

2020: Ρυθμός πληθωρισμού = $\frac{105-103}{103} \times 100 = 1,94\%$

2021: Ρυθμός πληθωρισμού = $\frac{109-105}{105} \times 100 = 3,81\%$

(6x2μ = 12 Μονάδες)

β) Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) το 2020 ήταν 105 μονάδες. Να εξηγήσετε τι σημαίνει.

Αυτό δηλώνει ότι το γενικό επίπεδο των τιμών το 2020, ήταν ψηλότερο (ή οι τιμές αυξήθηκαν) κατά 5 μονάδες (ή κατά 5%) από το έτος βάσης, δηλαδή το 2018.

(5x1μ=5 Μονάδες)

Ενότητα 6.5.1.1, Τίτλος ενότητας: Έννοια και υπολογισμός του ΔΤΚ, σελ. 171-172

Ενότητα 6.6.2, Τίτλος ενότητας: Μέτρηση του πληθωρισμού, σελ. 176

3. “Ο πληθωρισμός ζήτησης οφείλεται στην υπερβολική ζήτηση σε οικονομίες που πλησιάζουν το επίπεδο πλήρους απασχόλησης των συντελεστών παραγωγής”. Να αναφέρετε δυο (2) από τις βασικές αιτίες που προκαλούν υπερβάλλουσα ζήτηση.

Δύο από τις πιο κάτω αιτίες:

- η αύξηση της ποσότητας του χρήματος που δεν συνοδεύεται από ανάλογη αύξηση αγαθών και υπηρεσιών
- η αύξηση της τάσης υπερκαταναλωτισμού
- η αύξηση της ζήτησης από το εξωτερικό για εγχώρια προϊόντα και
- γενικά η αύξηση της ζήτησης από οποιαδήποτε άλλη αιτία, χωρίς ανάλογη αύξηση της παραγωγής αφού η οικονομία βρίσκεται σε πλήρη απασχόληση.

Ενότητα 6.3.2, Τίτλος ενότητας: Διάκριση Πληθωρισμού ανάλογα με τα αίτια, σελ. 182

(2X1,5μ=Μονάδες 3)

(Σύνολο μονάδων 25)

ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΝΑΔΩΝ 100